

РАХУНКОВА ПАЛАТА

вул. М. Коцюбинського, 7, м. Київ, 01601, тел. (044) 234-95-65, 234-10-41, факс (044) 288-09-59
E-mail: rp@ac-rada.gov.ua

08.01.2020 № 08-54

На № _____ від _____

**Голові Верховної Ради
України**

Разумкову Д. О.

Щодо результатів
аудиту ефективності

Шановний Дмитре Олександровичу!

На засіданні Рахункової палати 26.11.2019 розглянуто та затверджено Звіт про результати аудиту ефективності використання коштів державного бюджету, виділених Міністерству молоді та спорту України на фінансову підтримку громадських організацій фізкультурно-спортивного спрямування, і за підсумками обговорення прийнято рішення (копії додаються).

На виконання вимог частини першої статті 37 Закону України "Про Рахункову палату" інформуємо, що Міністерством молоді та спорту України не забезпечено у повному обсязі продуктивного, економного та законного використання коштів державного бюджету, виділених на державну підтримку розвитку громадського руху у сфері фізичної культури та спорту.

Розмір бюджетних асигнувань за бюджетною програмою "Фінансова підтримка громадських організацій фізкультурно-спортивного спрямування" (КПКВК 3401280) щорічно збільшувався і протягом 2017–2018 років та першого півріччя 2019 року Мінмолодьспорту затверджено у сумі 158 955 тис. гривень.

Водночас аудитом встановлено, що протягом 2017–2018 років та першого півріччя 2019 року громадськими організаціями фізкультурно-спортивного спрямування – одержувачами коштів за бюджетною програмою (КПКВК 3401280) внаслідок незабезпечення головним розпорядником бюджетних коштів належного внутрішнього контролю допущено неекономного, непродуктивного та з порушенням

законодавства використання бюджетних коштів у загальній сумі 59 435,9 тис. грн, з них:

– з порушенням бюджетного законодавства – 9 056,7 тис. грн, у тому числі: 7 544 тис. грн – визначено недостовірних обсягів бюджетних коштів при плануванні бюджетних показників; 1 512,7 тис. грн – витрачено на цілі, що не відповідають напрямам використання бюджетних коштів, визначеним у паспорті бюджетної програми та порядку використання бюджетних коштів (нецільове використання бюджетних коштів);

– інші порушення законодавства – 2 521,6 тис. грн, у тому числі: 768 тис. грн – спрямовано на оплату праці працевлаштованих осіб без відповідного освітньо-кваліфікаційного рівня; 199,9 тис. грн – оплачено послуг за договором, факт надання яких не підтверджений документально (відшкодовані до державного бюджету під час аудиту, порушення усунуено); допущено нанесення збитків (шкоди) на суму 175,8 тис. грн через порушення норм цивільного законодавства, а саме, не забезпечено відшкодування витрат на орендну плату та оплату комунальних послуг і енергоносіїв; 1 377,9 тис. грн – виплачено премії з перевищенням граничних обсягів, визначених Положенням про преміювання працівників Громадської організації "Всеукраїнське фізкультурно-спортивне товариство "Колос" (далі – ГО ВФСТ "Колос");

– інші порушення – 7 265,2 тис. грн – проведено розрахунків за договорами, що виконувалися контрагентами за ознаками посередництва;

– непродуктивно – 32 937,6 тис. грн, у тому числі: 32 266,3 тис. грн – замість організації і проведення масових фізкультурно-спортивних заходів загальнодержавного і міжнародного рівня, спрямовано на утримання громадських організацій; 671,3 тис. грн – не проведено оптимізації штатної структури та чисельності ГО ВФСТ "Колос";

– неекономно – 549,9 тис. грн – витрачено Громадською організацією "Національний олімпійський комітет України" (далі – ГО НОК України) бюджетних коштів на орендну плату орендованого нерухомого майна за наявності власного приміщення;

– неефективне управління коштів на загальну суму 7 104,9 тис. грн, в тому числі: 3 724,8 тис. грн – не обґрунтовано розподіл Мінмолодьспортом додаткових асигнувань; 3 380,1 тис. грн – повернено неосвоєних бюджетних асигнувань об'єктами аудиту.

Отже, Мінмолодьспорт не забезпечило організацію належного внутрішнього контролю за плануванням і використанням коштів державного бюджету, зокрема за взяттям бюджетних зобов'язань і витрачанням бюджетних коштів їх одержувачами, як передбачено пунктом 9 частини п'ятої статті 22 Бюджетного кодексу України, чим також проігнорувало пропозиції Рахункової палати за результатами попереднього аудиту ефективності використання коштів державного бюджету України, виділених Державній службі молоді та спорту України на підтримку громадських організацій фізкультурно-спортивного спрямування, затверджені рішенням Колегії Рахункової палати від 30.10.2013 № 19-3.

Аудитори дійшли висновку, що бюджетна програма 3401280 має ознаки неефективної, що відповідно до абзацу другої частини шостої статті 20 Бюджетного кодексу України є підставою для прийняття рішення про внесення в установленому порядку змін до бюджетних призначень поточного бюджетного періоду, з метою зупинення реалізації цієї бюджетної програми. Встановлено, що кошти громадських об'єднань, які визначені виконавцями бюджетної програми 3401280, спрямовуються на фактичне їх утримання – до 90 відс. від виділених коштів, а не на організацію і проведення фізкультурно-спортивних та фізкультурно-оздоровчих заходів, як це визначено завданнями та напрямками бюджетної програми. При цьому ГО НОК України є одержувачем бюджетних асигнувань за двома бюджетними програмами.

Так, статутна діяльність ГО НОК України забезпечувалася за рахунок коштів державного бюджету двох бюджетних програм – за КПКВК 3401280 та КПКВК 3401320, а також власних доходів. Частка бюджетних коштів у 2017 році становила 47,2 відс. (з них за КПКВК 3401280 – 34,2 відс.), у 2018 році – 58,1 відс. (з них за КПКВК 3401280 – 24,6 відс.), за перше півріччя 2019 року – 51,8 відс. (з них за КПКВК 3401280 – 18,9 відс.) загального обсягу отриманих фінансових ресурсів.

Значні обсяги потреби в коштах за бюджетною програмою 3401280 визначалися громадськими організаціями на забезпечення видатків на оплату праці з нарахуваннями для працівників громадських організацій та їх утримання, а не на організацію і проведення ними масових фізкультурно-спортивних та фізкультурно-оздоровчих заходів загальнодержавного рівня серед різних верств населення, всеукраїнських спортивних змагань тощо. При цьому Мінмолодьспорт не погоджує та/або не затверджує структуру та штатну чисельність зазначених організацій. Порядками використання коштів, затверджених постановами Кабінету Міністрів від 05.03.2009 № 163 "Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для державної підтримки організації та проведення Всеукраїнським фізкультурно-спортивним товариством "Колос" агропромислового комплексу роботи з розвитку фізичної культури і спорту серед сільського населення" (далі – Порядок № 163) та від 23.03.2011 № 294 "Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для фінансової підтримки громадських організацій фізкультурно-спортивного спрямування" (далі – Порядок № 294), а також іншими нормативними актами такі вимоги для громадських організацій не визначені. Як наслідок, відсутність контролю за формуванням, узгодженням структури та штатної чисельності таких організацій, видатки яких на утримання забезпечуються за рахунок бюджетної програми, створює ризики залучення бюджетних ресурсів на фонд оплати праці понад необхідну потребу на цю мету.

Найбільший обсяг бюджетних призначень за бюджетною програмою "Фінансова підтримка громадських організацій фізкультурно-спортивного спрямування" протягом 2017–2018 років та першого півріччя 2019 року встановлено ГО НОК України – 70 129,4 тис. грн (44,1 відс.); всеукраїнським фізкультурно-спортивним товариствам (у тому числі школам) "Колос" –

31 888,1 тис. грн (20,1 відс.), "Україна" – 23 670 тис. грн (14,9 відс.), "Спартак" – 17441,4 тис. грн (11 відс.); Спілці громадських організацій "Спортивний комітет України" (далі – СГО "СК України") – 15 826,1 тис. грн (10 відсотків).

При цьому критерії залучення одержувачів бюджетних коштів – громадських організацій до виконання бюджетної програми, а також заходів впливу у разі невиконання бюджетної програми головним розпорядником бюджетних коштів до одержувачів таких коштів, шляхи погашення бюджетної заборгованості у разі її наявності Порядком № 163 та Порядком № 294 не визначені.

Із обсягу невикористаних СГО "СК України" у 2017 році бюджетних коштів на загальну суму 272 тис. грн, що були затверджені у паспорті бюджетної програми за двома напрямками їх використання, 188,5 тис. грн, згідно із звітом про виконання паспорта бюджетної програми, фактично були спрямовані за іншим напрямом. Аналогічно у 2018 році – на інший напрям спрямовано 7,3 тис. гривень.

Загальний обсяг використаних у 2017–2018 роках коштів за бюджетною програмою 3401280 за нецільовим призначенням становив 195,8 тис. грн, що відповідно до вимог статті 116 Бюджетного кодексу України є порушенням бюджетного законодавства.

Порядок використання коштів, передбачених у державному бюджеті для державної підтримки організації та проведення Всеукраїнським фізкультурно-спортивним товариством "Колос" агропромислового комплексу роботи з розвитку фізичної культури і спорту серед сільського населення, затверджений постановою від 05.03.2009 № 163, визначає механізм використання коштів, передбачених у державному бюджеті за КПКВК 3401280 на організацію та проведення роботи з розвитку фізичної культури і спорту серед сільського населення.

Аудитом встановлено, що всупереч Порядку № 163 протягом 2017–2018 років та першого півріччя 2019 року у заходах, організованих Всеукраїнським фізкультурно-спортивним товариствам (у тому числі школою) "Колос", брали участь також міські спортсмени (учні-спортсмени).

Так, у 2017 році 44,8 відс. (141 особа) залучені ГО ВФСТ "Колос" серед міського населення, у 2018 році – 20,8 відс. (197 осіб), за перше півріччя 2019 року – 38,6 відс. (68 осіб). Частка міських учнів-спортсменів, залучених Центральною школою вищої спортивної майстерності "Колос" (далі – ЦШВСМ "Колос"), у 2017 році становила 86 відс. (110 осіб), у 2018 році – 87,2 відс. (95 осіб), за перше півріччя 2019 року – 80,4 відс. (82 особи).

Витрачання ГО ВФСТ "Колос" та ЦШВСМ "Колос" коштів бюджетної програми 3401280 у розмірі 1 316,9 тис. гривень не на підготовку спортсменів серед сільського населення, відповідно до вимог абзацу третього частини першої статті 119 Бюджетного кодексу України, є нецільовим використанням бюджетних коштів.

Протягом 2017–2018 років та першого півріччя 2019 року за відсутності забезпечення Мінмолодьспортом належного внутрішнього контролю допущено, а громадськими організаціями проведені розрахунки за договорами, які укладені з фізичними особами – підприємцями (далі – ФОП) на придбання товарів (робіт, послуг) за ознаками посередництва. За договірними зобов'язаннями з ознаками посередництва громадськими організаціями спрямовано 7 265,2 тис. грн (ГО НОК України – 7 022 тис. грн, СГО "СК України" – 243,2 тис. грн) бюджетних коштів.

Так, протягом 2017–2018 років та першого півріччя 2019 року ГО НОК України та СГО "СК України" заходи самостійно не здійснювалися, а укладалися договори із ФОП щодо придбання товарів (робіт, послуг) для організації спортивно-видовищних заходів. Аудитом встановлено, що окремі придбані товари (роботи, послуги) не підтверджуються визначеними для ФОП видами діяльності, які наведені у Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань (кодами класифікації видів економічної діяльності), а саме, наявності у них законодавчих підстав (ліцензій, дозволів, тощо) щодо надання послуг з проживання, харчування, забезпечення приміщеннями, транспортними послугами, виготовлення спортивних сувенірів, здійснення відеозйомки, прибирання, страхування тощо.

Розподіл Мінмолодьспортом асигнувань на видатки з оплати праці та нарахувань на неї у сумі 3 724,8 тис. грн має ознаки непрозорого управління бюджетними коштами.

Так, найбільшу частку асигнувань – 56,1 відс. (468,6 тис. грн) доведено СГО "СК України", найменшу – 17,2 відс. (125 тис. грн) Центральній школі вищої спортивної майстерності "Фізкультурно-спортивне товариство "Спартак" (далі – ЦШВСМ ФСТ "Спартак"). Разом з тим значні їх обсяги у натуральному виразі доведені Первинній організації "Всеукраїнська громадська організація фізкультурно-спортивного товариства "УКРАЇНА"–Центральна школа вищої спортивної майстерності" (далі – ПОВГО "ВФСТ "Україна"–ЦШВСМ) – 877,3 тис. грн (з часткою 31,8 відс.), ГО ВФСТ "Колос" – 727,5 тис. грн (31,8 відс.), незначні – ЦШВСМ ФСТ "Спартак" – 125 тис. грн (17,2 відс.), Громадській організації "Фізкультурно-спортивне товариство "Спартак" (далі – ГО ФСТ "Спартак") – 282 тис. грн (25 відс.) та іншим.

Аудитом встановлено, що розподіл асигнувань на видатки з оплати праці та нарахувань на неї проведений без отримання від одержувачів коштів відповідних уточнюючих обґрунтувань та розрахунків. Наявність наданих одержувачами коштів уточнюючих обґрунтувань та розрахунків у додатковій потребі на оплату праці Мінмолодьспортом не підтверджена.

Найбільший обсяг бюджетних призначень за бюджетною програмою 3401280 протягом 2017–2018 років та першого півріччя 2019 року встановлено для ГО НОК України, а саме 70 129,4 тис. гривень. Всеукраїнським фізкультурно-спортивним товариствам (у тому числі центральним школам) передбачалося, зокрема, "Колос" – 31 888,1 тис. грн, "Україна" – 23 670 тис. грн, "Спартак" – 17 441,4 тис. грн; СГО "СК України" – 15 826,1 тис. гривень.

Із загальної суми фінансування видатки на фізкультурно-оздоровчі та спортивні заходи ГО НОК України та СГО "СК України" становили в середньому 95,1 та 68,1 відс. відповідно, у інших одержувачів коштів не перевищували 47 відсотків.

Від 53,9 до 89,2 відс. фінансування направлено всеукраїнськими фізкультурно-спортивними товариствами (у тому числі центральними школами) "Колос", "Україна", "Спартак" на власне утримання, чим не забезпечено мету бюджетної програми стосовно державної підтримки розвитку громадського руху у сфері фізичної культури і спорту та, як наслідок, кошти у сумі 32 266,3 тис. грн використані непродуктивно.

Всупереч пункту 2 Порядку складання календарних планів фізкультурно-оздоровчих та спортивних заходів, затвердженого наказом Міністерства молоді та спорту України від 05.05.2015 № 1341, Міністерства молоді та спорту України затверджувало Календарний план заходів Національного олімпійського комітету України на 2017–2019 роки, проте не включало пропозиції цієї громадської організації до Єдиного календарного плану (ЄКП). Усього (без включення до ЄКП) проведено заходів на загальну суму 40 843,9 тис. гривень.

Отже, бюджетні кошти у розмірі 40 843,9 тис. грн, спрямовані Національному олімпійському комітету України на проведення ним протягом 2017–2019 років заходів із забезпечення розвитку олімпійського руху, популяризації олімпійських видів спорту, заходів, спрямованих на забезпечення підготовки спортсменів національних збірних команд України до участі в Олімпійських і Юнацьких олімпійських іграх, інших міжнародних спортивних змаганнях з олімпійських видів спорту, використовувалися в умовах недостатнього контролю з боку Міністерства молоді та спорту України.

Загальний обсяг неосвоєних коштів на здійснення заходів, передбачених бюджетною програмою 3401280 (проведення фізкультурно-спортивних, організаційно-методичних, навчально-тренувальних та інших заходів), протягом 2017–2018 років становив 3 380,1 тис. грн, що свідчить про неефективне управління бюджетними коштами та недостатню організацію головним розпорядником бюджетних коштів внутрішнього контролю за дотриманням одержувачами коштів бюджетного законодавства та роботи підрозділу внутрішнього аудиту з питань проведення оцінки ефективності функціонування системи внутрішнього контролю, ефективності планування і виконання бюджетних програм, результатів їх виконання, управління бюджетними коштами.

Так, із загального обсягу неосвоєних у 2017 році бюджетних асигнувань (620,2 тис. грн) 510,9 тис. грн (82,4 відс.) виділені ГО НОК України; 83,5 тис. грн – СГО "СК України"; 21,7 тис. грн – ПОВГО "ВФСТ "Україна"–ЦШВСМ"; 3,1 тис. грн – ГО ВФСТ "Україна" та 1 тис. грн – ГО ФСТ "Спартак"; у 2018 році бюджетних асигнувань (2 759,9 тис. грн) 2 608,5 тис. грн (94,5 відс.) виділені ГО НОК України; 96,8 тис. грн – СГО "СК України"; 26,4 тис. грн – ГО ВФСТ "Україна"; 14,4 тис. грн – ПОВГО "ВФСТ "Україна"–ЦШВСМ" та 13,8 тис. грн – ГО ФСТ "Спартак".

Рахункова палата надіслала до Кабінету Міністрів України, Міністерства молоді та спорту України рекомендації щодо усунення виявлених порушень і недоліків та вдосконалення нормативно-правової бази. Про виявлені в ході аудиту факти, що мають ознаки кримінального правопорушення, повідомлено Національну поліцію України.

Надається у порядку інформування.

Додатки: на 48 арк.

З повагою

Голова

В. В. Пацкан